

VOOTELE RUUSMAA

VÖÖTRADA

Märksõna “ylekäik”

“Miski pole nii hea, kui me seda ette kujutame.”

George Eliot

Tegelased:

GREGOR

LUNA

EVELIN

I VAATUS

1. pilt

Avatud köök-elutuba. Sisekujundus on pigem minimalistlik, seintel on raamitud mustvalged fotod (erinevas valguses bonsai). Välisukse juures on kummut, mille peal korv. Köögilaul on bonsai, mida LUNA hoolikalt pügab. Puu kohal on suure kupliga kaunis laelamp, mis on mõeldud taimekasvatuseks. Tema ees on puidust karp, mis on spetsiaalselt puupügamiseks mõeldud tööriistade jaoks. GREGOR astub tупpa, ja kuigi ta soovib siseneda vaikselt, teevad kilekotid siiski liiga valjut häält.

GREGOR: Vabandust!

LUNA ei vasta. GREGOR püüab vaikselt tema selja tagant liikuda külmkapi poole. Asetab kotid maha, mis krabisevad ootamatult valjult.

GREGOR: Vabandust! Kuradi kilekotid! LUNA ei pööra pilku GREGORI poole.

LUNA (justkui muuseas): Ära muretse. Need puud on elanud üle isegi Hiroshima tuumaplahvatuse.

GREGOR (segaduses): Ahah!

LUNA: Sinu kilekoti müra pole pooltki nii apokolüptiline kui sa arvad.

GREGOR: Kas nüüd kohe nii suursuguselt, aga... *LUNA katkestab teda, ei vaata tema poole, tegeleb bonsaiga edasi.*

LUNA: Kas unustasid riidest koti maha?

GREGOR: Ununes korvi.

LUNA: Sul on jopel taskud.

GREGOR: Keegi ei käi ringi ju poekott taskus.

LUNA: Kus siis poekott olema peaks?

GREGOR: Ma ei lähe ju hommikul tööle, poekott taskus. See näeb välja ... *(otsib sõnu)* ... kentsakas.

LUNA: Kentsakas?

GREGOR: Jah, kentsakas.

LUNA *(vaikselt, justkui endamisi):* Kentsakas.

GREGOR hakkab kilekotis toidukraami välja võtma.

GREGOR *(naljatledes):* Nagu jaanalinnu muna oleks taskus, selline suur ja ebamugav.

LUNA: Olgu!

GREGOR läheb välisukse juurde, võtab kummuti pealt korvist riidest koti ja paneb selle jope tasku. Seisatab hetke, vaatab LUNAT ja tuleb kööki tagasi ning askeldab kilekotis oleva toidukraamiga edasi.

LUNA: Kas sa väetist said?

GREGOR: Ei! Anna andeks! Tarneraskused. Lubasid järgmiseks nädalaks.

LUNA ei vasta midagi.

GREGOR: Mõtlesin, müüjanna püüdis mulle pakkuda alternatiiviks mingisugust toalilleväetist, kuid kui ütlesin, et NPK vahekord võib osutada bonsai jaoks neis väetistes liiga toitainerikkaks, eriti kui toiteväärtuse suhe on 12–2–8, siis jäi ta hetkega vait. Rõhutasin üle, et meie vajame Green Dream Originali. Mitte midagi muud. Green Dream Originali.

LUNA muigab. GREGOR on asjad jõudnud ära asetada ja järgmine lõik on esitatud LUNA selja taga kapile toetudes.

GREGOR: Tarneraskused. Ma ei saa aru. See väetis tuleb ju Inglismaalt, kuidas saab olla tarneraskus. Ma mõistaksin seda siis, kui me telliks seda Jaapanist, kuid Inglismaalt. Green Dream Original väidab ise oma kodulehel, et nemad ju toodavad vaid kodumaisest toorainest. Kas see ei kõla irooniliselt, kui kanad, kelle sõnnikut nad kasutavad, on vabakasvatusel Inglismaal, mitte kusagil mujal, ja siiski esinevad tarneraskused. Vana hea Inglismaa on tõesti hädas, kui sealt ei saa isegi kana sõnnik liikuma. Igatahes, lubasid esimesel võimalusel meid teavitada, kui väetis peaks kohale jõudma.

GREGOR võtab veel miskit kotist ja pomiseb enda ette irooniaga sõna tarneraskus.

LUNA ei vasta endiselt midagi.

GREGOR: Kas sa süüa soovid? Võin meile miskit salati laadset valmistada või tellin hoopis midagi?

LUNA: Mul ei ole kõht tühi.

GREGOR: Äkki lähme välja sööma? Kõnnime restorani, näiteks ringiga, ajame sul jalutuskäiguga kõhu tühjaks.

LUNA ei vasta midagi, kuid pakib aeglaselt pügamiseks mõeldud riistasad kokku. GREGOR jääb hetkeks vastust ootama, kuid pöörab selja ja kohmitseb edasi. LUNA sulgeb vaikselt karbi, ootab hetke ja lausub täiesti teises meeleolus.

LUNA: Mine tea, võib-olla on sinu teoorial isegi jumet.

GREGOR (hämmeldunult): Mida?

LUNA: Võib-olla on sinu teoorial siiski jumet!

GREGOR (üllatunult): Arvad?

LUNA: Kõlab ju üsna loogiliselt!

GREGOR (huvitatult): Või nii?!

LUNA: Kui me rakendame sinu poolt välja pakutud stsenaariumi, et einestame restoranis, kuhu jõudmiseks valime pikema marsruudi, siis pikendame oma teekonda ligi 45 minutit, mis on rasvapõletuseks just piisav. Lisaks värske õhk, mis soodustab eelpool mainitud protsessi efektiivsust.

GREGOR: Kas siit võin järeldada, et iga õhtusöök võiks meil alata, näiteks alates tänasest, madalal koormusel liikumisega, et saavutaksime ideaalse tasakaalu kulutatud energia ja söömise vahel?

GREGOR liigub LUNA poole.

LUNA: Kas nüüd tingimatult iga õhtusöögi korral, kuid ega see halba ei teeks. Oleks kasulik meile mõlemale.

GREGOR: Kas siit võib välja lugeda mingisuguse peidetud hinnangu meie elustiili kohta?

LUNA: Mina arvan isiklikult, et igasugune objektiivsus ja julgus ümber hinnata oma elustandardit on pigem tervitatav.

GREGOR: Vastuväited puuduvad. Kuid, väikese mööndusega – mõõdukus.

LUNA (küsivalt): Nii!?

GREGOR: Et jääks alles kaine mõistus, mille juurestik hoiab meid pinnal ja ei laseks viia kaasa igal uuel hoovusel.

LUNA: Seepärast ma ka rõhutasin sõna “objektiivsus”.

GREGOR: Ma arvan, et objektiivsusel ja “objektiivsusel” on siiski vahe.

LUNA: See tähendab...?

GREGOR: Sinu objektiivsust ei saa ülekanada minu objektiivsuseks, isegi kui meie arusaamad võivad olla sarnased.

LUNA: Isegi siis mitte, kui oleme juba 7 aastat koos elanud?

GREGOR: Just selle tõttu.

Paus.

LUNA: Olgu! Müüsid maha!

GREGOR: Kas lähme nüüd sööma?

LUNA noogutab. GREGOR liigub LUNA poole.

GREGOR: Kallis oled!

GREGOR kallistab LUNAT. Valgus hajub tasapisi maha, viimasena võiks hajuda valgus maha bonsailt.

2. pilt

Must ruum. Aegruumi muutus, mis justkui seisaks vaakumis. Lavaruum täitub aegamisi valgusega, GREGOR on selles üks, seisab ja vaatab ühte punkti.

GREGOR: Punane. Roheline. Punane. Roheline. Kindel piiksuv ajamääratlus valgetel joontel. Punane. Roheline. Punane. Roheline. Aeg on pandud tammuma ühele kohale, ootevalmis. Punane. Roheline. Justkui kõnniks kaitseingli hapratel tiivadel, mis laotatud mustale asfaldile rippsillana. Hõljud maa ja taeva vahel, üks kallas selja taga, teine silmapiiril kutsuvalt terendamas, ja tiivad kannavad edasi. Miski heliseb, keegi ootab, keegi helendab. Silmapiir muutub aina pimestavaks, ta justkui neelaks alla. Punane. Roheline.

3.pilt

Pood. Riiulitel on erinevad taimed ja taimekasvatusega soenduv. EVELIN tegeleb riiulite vahel taimede kastmisega või hooldamisega või asetab kaupu riiulitele.

EVELIN: Tere päevast!

GREGOR: Tere!

EVELIN: Vabandan! Ma tulen kohe teie juurde. Lõpetan siin kastmise ära!

GREGOR: Muidugi, pole üldse probleemi.

EVELIN: Ma ei suuda ära imestada, kui palju vett võivad taimed riiulitel juua. Eriti veel siis, kui nad seisavad teineteise kõrval kõrvuti – justkui massihüpnoos. Kõik on järsku janused.

GREGOR: Jah! Huvitav! Polegi selle peale nii mõelnud.

EVELIN: Ma tean, et see kõlab veidralt, isegi et pööraselt, kuid ma usun, et taimed suudavad teineteisega suhelda. Vahete-vahel on nii, et kui avan poeüksed, siis on see ruum täidetud justkui intensiivse suminaga, ja kui lülitan tule põlema – vaikus. Koheselt on piinlik vaikus. Selline pikk, hästi pikk vaikus. Ja, taimed jõllitavad järsku mind, justkui oleksin mingisugusele salakoosolekule peale sattunud. Või pereskandaalile!

GREGOR on jäänud mõttesse ja tallegi ootamatult kõlab reageeringuks tema poolt lühike “Hmm!”

EVELIN: Vabandust! Ma ei tahtnud teid üldse selle jutuga tülitada. Ma vabandan!

GREGOR: Aa... Ei, te ei pea üldse vabandama.

EVELIN: Siiski, ma poleks pidanud.

GREGOR: Ei, ärge üldse muretsege.

EVELIN: Ma tegin end teie ees täitsa lolliks.

GREGOR: Ei, ei... mis te nüüd!

EVELIN: Issand, kui piinlik.

GREGOR: Ei, ei, ei... Kuulge, te ei pea mitte millegipärast piinlikust tundma.

EVELIN (*omaette, kuid siiski kuuldavalt*): Taimed peavad salakoosolekut. Issand jumal!

GREGOR: Te saite minust valesti aru.

EVELIN on liikunud kraanikausi juurde ja täidab klaasi veega ning joob selle tühjaks. GREGOR ei tea mida teha, kas minna poest ära või püüda veel vabandada.

GREGOR (*arglikult*): Vabandust! Ega juhuslikult Green Dream Originali väetist pole teie poodi jõudnud?

EVELIN (*ei vaata GREGORI poole*): Veel mitte. Lubati paari päeva pärast.

GREGOR: Ahah! Tärneraskused arvatavasti.

EVELIN: Jah!

GREGOR: Olgu! Aitäh! Ma tulen siis paari päeva pärast uuesti läbi.

EVELIN noogutab, kuid ei vaata siiski veel GREGORI poole.

GREGOR avab ukse.

GREGOR (*ukselt öelduna*): Ja, minu arust oli see teil väga ilus mõte. Taimed peavad koosolekut. Et nad suhtlevad teineteisega, kõrvuti teineteise kõrval. Nägemist!

GREGOR sulgeb ukse. EVELIN vaatab talle järele.

4.pilt

Avatud köök-elutuba. Valgus on üldjoontes hämar, kõlab aeglinae, voolav muusika. Toas on üks või kaks prožektorit, mis on eredad ja külmad ning suunatud köögi laua peal asetsevale bonsai puule. LUNA pildistab bonsaid erinevatest vaadetest. See pole lihtsalt fotografeerimine, LUNA liigutused on väljapeetud, ta vahetab positsioone aeglaselt, miski pole juhuslik. Ta on äärmiselt kontsentreerunud, võiks isegi öelda, et see aktsioon on talle füüsiliselt ja vaimselt koormav, ootamatult koormav. See stseen peaks olema väga intiimne, justkui esimese trimestri

ultraheliuuring, mil on võimalik saada esimene fotojäädvustus lapse olemasolust. Pildistatud kaadrid ilmutatab LUNA alati mustvalgena. Lavastuslikult peaks see stseen olema siiski pikk, et suudaks olla mõjus, sest mängib järgnevalt teistes stseenides kammertoona kaasa.

5.pilt

Pood. GREGOR piilub, kas EVELIN on üksi, kõhkleb ukse taga, justkui ei julgeks siseneda. Järsku võtab ta end kokku ja astub poodi. EVELIN ei näe teda sisenemas.

EVELIN: Vabandust! Kohe tulen.

EVELIN pöörab end ümber, märkab GREGORIT.

EVELIN: Teie? *(Kohmetult)* Tere päevast!

GREGOR *(kohmetuna)*: Tere päevast!

EVELIN: Teie. Kahjuks pole veel teie tellimus meieni jõudnud.

GREGOR: Ahah! Aitäh!

EVELIN: Me eeldame, et paari päeva pärast peaks jõudma.

GREGOR: Hästi. Väga hästi!

EVELIN ei vaata enam tema poole.

GREGOR: Tegelikult, ma ei tulnud Green Dream Originali väetise pärast. Ma tahtsin öelda, et te ei peaks üldse tundma piinlikkust. Teie kohmetus jäi mind painama. Teie mõttekäik oli silmi avar, mõtlemapanev.

EVELIN: Ma arvan, et te püüate lihtsalt seda olukorda pehmendada.

GREGOR: Ei, ei! Üldsegi mitte! Tõesti! Uskuge mind.

EVELIN võtab hetkeks pausi.

EVELIN: Aitäh!

GREGOR: Võib-olla me tõesti kuulame liiga vähe kõike ja kõiki enda ümber. Ei taju, mis on päris, kes on olemas või mis on olemas. Võtame asju ja inimesi iseenesestmõistetavana ning lõppkokkuvõttes ei hooli neist, ega millestki. Elame teineteise kõrval ja kõrvuti. Lihtsalt niisama

kuidagi. Samas, jääme kinni kuhugi aega, mil kõik oli võimalik ja tundus justkui elus. Isegi et õige. Ja, püüame vääramatult selle poole siiski liikuda, tegemata selle jaoks midagi.

GREGORI ja EVELIN vahele tekib paus.

GREGOR (*ärgates, niheledes*): Vabandust! Ma segan teid...

EVELIN: Ei, ei... Te ei seganud üldse.

GREGOR: Nii mõtlematu minust, et tulen teile siia nüüd südant puistama.

EVELIN: Mis te nüüd?

GREGOR: Ainuke, kes peaks meist siin piinlikust tundma, olen mina.

PAUS

GREGOR: Ma tulen siis paari päeva pärast uuesti tagasi, väetisele järgi.

EVELIN: Äkki annate oma numbri.

GREGOR: Numbri?

EVELIN: Jah! Siis saaksime teid teavitada, kui kaup on meieni jõudnud.

GREGOR: Ahah! Muidugi!

EVELIN: Kirjutan üles ja anname esimesel võimalusel teada.

GREGOR: Olgu! 53050530

EVELIN: Ja, nimi?

GREGOR: Ahah! Gregor.

EVELIN (*justkui veerides*): Gregor.

GREGOR: Just! Gregor.

EVELIN: Väga meeldiv!

GREGOR: Jah!

EVELIN: Ma luban, me helistame teie koheselt, kui kaup on saabunud.

GREGOR: Väga tore. Aitäh! Head päeva!

EVELIN: Head päeva! Nägemist!

GREGOR avab ukse, ta jääb ukse ette seisma. EVELIN vaatab talle järele. Hakkan taimi pritsima.

EVELIN: Ta on nii veider noormees, või mis teie arvate? Nii kohmakalt aus. Just sellised sobivadki siia meie perre.

6.pilt

Aegruumi muutus, mis justkui seisaks vaakumis. GREGOR seisab ukse kõrval, tema näos on helgus, noorus. Ta mõjub õnnelikuna.

GREGOR: Punane. Roheline. Punane. Roheline. Linn. On argipäev. Alustan õpinguid ülikooli linnas. Eemal kodust, kõigest eelnevast. Oleksin justkui puhas leht. Punane. Roheline. Punane. Roheline. Aeg on pandud tammuma ühele kohale, ootevalmis. Punane. Roheline. Olen hämmastavalt elujõuline. Ma pole tükk aega tundnud säärast elujanu. See joovastab mind. Mul süda rinnus rõkkab. Miski heliseb, keegi ootab, keegi helendab. Punane. Roheline. Vali piiksumine äratab mind ja ootamatult, nagu välg selgest taevast, kõnnib minu suunas kõige ilusam tüdruk, keda eales olen näinud. Märkan, et linn hajub, valgub laiali. Ja, tema kõnnib mulle vastu. See hetk kestab paari sekundi asemel igavikuliselt. Punane. Roheline. Ta justkui helendaks. Roheline. Punane. Roheline.

7.pilt

Avatud köök-elutuba. LUNA võtab eelneva pildistamisega seotud tehnikat maha. GREGOR avab vaikselt ukse. Jääb ukse juurde seisma, ei liigu veel tupp.

GREGOR (*arglikult*): Hei!

LUNA: Hei!

GREGOR: Ega ma ei seganud?

LUNA: Ei, just lõpetasin. Võtangi asju maha.

GREGOR: Kuidas sul läinud on?

LUNA: Imeliselt!

GREGOR (*siiralt*): Väga tore!

LUNA: Täna oli väga ilus valgus, isegi et maagiline. Puuvõrad poolitasid päikesevalgust ja lisaks siras peegeldus vastasmaja plekk-katuselt kui viirastus. Äärmiselt kummaline, kuid samas ilus hetk.

GREGOR: Tundub, et sul vedas seekord!

LUNA: Tead, mul on selline tunne, et ma saan meile uue foto. Jah, sul on õigus, seekord mul vedas.

GREGOR: Mul on sinu üle hea meel. Ma pole tükk aega sind näinud nii õnnelikuna.

LUNA: Mis sa arvad, kas riputaks äkki uue foto magamistoa seinale?

GREGOR (*segaduses*): Kui kööki enam ei mahu, siis minugipoolest.

LUNA: Me võime otsustada siis, kui valin foto välja ning raamime ära. Nii oleks kõige mõistlikum.

GREGOR: Teeme nii.

LUNA: Tead, ma lugesin täna ühest uuest uuringust, et bonsaile meeldib ligi 60% õhuniiskus, mistõttu soovitakse puu kõrvale või alla asetada jooginõu. Kui sul selle vastu midagi ei ole, siis äkki hoiame seda kaussi siin lähedal (*asetab kausi puu kõrvale*). Kasutame ainult läbikeedetud vett ning püüame iga hommik vett vahetada.

GREGOR: Miks?

LUNA: Sest vesi talletab negatiivse ja seisva energia, mis võib mõjuda pärssivalt puukasvule.

GREGOR: Ahsoo?

LUNA: Ära naera minu üle.

GREGOR: Ma ei naernudki.

LUNA: Aga, tahtsid!

GREGOR: Ei, ei, ei tahtnud.

LUNA: Ma tean sind küll.

GREGOR: Mis mõttes?

LUNA: Soovid mind naeruvääristada.

GREGOR: Üldse mitte!

LUNA: Tead, proovi vaid, ja ma teen sulle...

GREGOR: Ausõna, ma ei naernud sinu üle ega püüa sind mitte kuidagi moodi naeruvääristada.

LUNA vaatab GREGORIT ja püüab veel viimased asjad kokku pakkida.

GREGOR: Kas vajad millegagi abi?

LUNA: Ei, aitäh! Ma olengi kohe valmis tegelikult.

GREGOR: Siis on hästi!

Paus.

GREGOR: Kas sa oled juba jõudnud süüa? Kas soovid, ma teen meile miskit? Või lähme sööma?

LUNA: Ma ei tea veel!

GREGOR: Olgu!

Paus.

GREGOR: Või lähme täna ka uuesti jalutama? Väljas on tegelikult ilus ilm. Võib-olla peab kindad

kätte panema, aga tegelikult on üsnagi pehme.

LUNA: Ma ei tea veel!

GREGOR: Olgu, aega on. Ma polegi veel nii näljane.

Paus.

GREGOR: Muide, ma käisin täna uuesti poest läbi, kuid kahjuks pole veel väetis nende lattu jõudnud. Lubasid, et annavad teada, kui kaup saabub. Andsin neile oma numbri.

LUNA: Aitäh! Tegelikult vajaks ta juba väetamist. Kasvuaeg...

GREGOR: Küll ta jõuab. Kaua see sõnnik ikka saab tulla Inglismaalt.

LUNA: Jah, sul on õigus.

GREGOR: Nii, kas oled väsinud või lähme jalutama, ja siis restorani?

LUNA: Ma ei teagi.

GREGOR: Sellest ei ole midagi.

LUNA: Äkki jääme täna koju?

GREGOR: Muidugi. Pole probleemi.

LUNA: Pildistamine väsitab mind kuidagi ootamatult ära.

GREGOR: Ja, arusaadav. Istu. Sina puhka ja ma teen meile kiiresti ühe salati.

LUNA istub bonsai kõrvale ja vaatab teda, GREGOR valmistab samal ajal õhtusööki.

LUNA: Mõelda vaid, bonsaid võivad elada õige hoolduse ja kasvutingimustes ligi 1000-aastat. Kodus kasvatades 20-50 aastat, heal juhul isegi üle saja aasta. Ja, kõik need aastad hoolitses tema eest – väetad, istutad ümber suuremasse potti, pügad. Veedad need mitukümmend ümmargust aastakümnet koos... Jälgid, kuidas ta kasvab millimeeter haaval sentimeetri võrra pikemaks. Jagad valgust, hoiad igapäevaselt tal silma peal nagu lapsel...

LUNA hakkab nutma, ja jookseb magamistuppa. Kostub uksepauk. GREGOR seisab köögis nõutult. Ta tunneb, et on süüdi. See ebamugavus roniks justkui mööda tema selga üles. Järsku heliseb telefon. GREGOR vaatab telefoni, võõras number. Ta ei oska kuidagi LUNAT lohutada, otsustab kõne vastu võtta.

GREGOR: Ja, tervist, Gregor kuuleb.

EVELIN (telefonist): Tere, Gregor.

GREGOR: Tere. Kellega ma räägin?

EVELIN (*telefonist*): Eveliniga.

GREGOR: Eveliniga. Andke andeks, aga ma ei tunne kahjuks ühtki Evelini.

EVELIN (*telefonist*): Vabandust. Ma olen “Taimede heaks” poest. Ma helistan teile seoses väetistega.

GREGOR: Aa, väetistega.

EVELIN (*telefonist*): Jah. Nimelt, meile saabus täna kaup ja te võite oma toodetele järgi tulla.

GREGOR: Väga meeldiv.

EVELIN (*telefonist*): Väga tore.

GREGOR: Ja, aitäh, et te helistasite ja andsite teada.

EVELIN (*telefonist*): Muidugi. See ei olnud üldse tüli.

GREGOR: Ahah! Aitäh, veelkord!

EVELIN (*telefonist*): Igatahes, pakk ootab teid poes.

GREGOR: Olgu! Ma püüan võimalikult kiiresti läbi tulla. Aitäh!

EVELIN (*telefonist*): Teeme nii. Head õhtut!

GREGOR: Jah! Head õhtut!

GREGOR paneb telefoni ära. Ei tea, mida teha. Istub bonsai kõrvale maha, vaatab teda. Valgus koondub GREGORI ja bonsai peale ning hajub maha. Pimedus.

8. pilt

Ajahüpe ligi 7 aastat tagasi. Ülekäigu rada, GREGOR on paremal pool, LUNA vasakul, mõlemad ootavad ületamist. GREGOR mõjub rahutuna, LUNA on oma mõtteis. Nad mööduvad teineteisest, kuid GREGOR pöörab ringi ja järgneb LUNALE.

GREGOR: Vabandust! Vabandust!

LUNA (*segaduses*): Ja!?

GREGOR: Vabandust! Ma tean, et kõik see järgnev, mis ma nüüd teile ütlen, võib kõlada veidralt. Kindlasti kõlabki...

LUNA: Vabandust, mul pole aega, ma pean kiirustama.

GREGOR: Ma saan aru! Vabandust, aga...

LUNA: Nägemist.

GREGOR: Jah!

GREGOR jääb nõutult seisma.

GREGOR (hüüdes): Vabandust, palun oodake.

GREGOR tormab LUNALE järgi.

LUNA: Pagan küll, jätke mind rahule.

GREGOR: Andke andeks! Ma lihtsalt pean teile midagi ütlema.

LUNA: Mida?

GREGOR: Ma pean teile ütlema ja selle südamele ära saama!

LUNA: Mida? See läheb nii veidraks juba.

GREGOR: Ma tegelikult ei soovi, et teil ebamugav oleks.

LUNA: Rääkige juba, muidu hakkab karjuma.

GREGOR: Minu arvates olete te maailma ilusaim naisterahvas.

LUNA: Kuidas palun?

GREGOR: Ma olen teid juba mitu kuud, üsnagi täpselt kell 7.30, siin, ülekäigu rajal näinud. Me oleme iga hommik teineteisest möödunud, teie tulete linna poolt, mina jõe poolt vastu.

LUNA: Ahah!

GREGOR: Igakord, kui ma olen teist möödun, siis mind on vallanud soov teid kõnetada, kasvõi teretada või soovida ilusat päeva, kuid mul pole olnud julgust.

LUNA ei vasta midagi, vaatab GREGORIT.

GREGOR: Ma pidin selle välja ütlema. Lihtsalt pidin. Ma olen isegi mõelnud selle peale, et võib-olla peaksin hakkama kooli minema üldse teist teed kaudu, ringiga. Et teadmine teist olekski seotud ainult selle valgusfoori ja piiksumisega. Et ma ei näeks teid enam kunagi, kuid otsustasin täna endast üle olla. Otsustasin endast võitu saada. Kui te vaid teaksite, kuidas ma praegu higistan.

Mõlemad tunnevad viimase lause peale kohmetust.

GREGOR: Vabandust, ma ei tahtnud nüüd nii otsekohene olla. Vabandust.

LUNA vaatab teda pikalt, neil tekib silmkontakt.

LUNA: Kuidas on teie nimi?

GREGOR: Gregor. Ja teie?

LUNA: Luna!

GREGOR: Luna, nagu Kuu?

LUNA: Jah, ma olen Kuu.

GREGOR: Väga ilus nimi. Mulle näiteks meeldib väga tähistaevast vaadata.

LUNA: Seda sama ütles ka minu isa. Kui ta ootas minu sündi, siis ta tihtilugu vaatas kuuga tõtt, nagu ta ütles ja siis otsustaski, et minu nimeks peab saama kuu.

GREGOR: Aga, miks just Luna, hispaania keeles?

LUNA: Ta elas sel ajal Hispaanias.

GREGOR noogutab.

LUNA: Ma pean nüüd minema. Nägemist!

GREGOR: Nägemist!

GREGOR lehvitab LUNALE järgi. Lae all süttib lamp, mis laskub alla bonsai puu kohale ja saab valgustatud.

9. pilt

LUNA on üksinda hämaras köök-elutoas koos bonsaiga. Ta avab rafineerituse ja rituaalsusega kasti, milles asuvad puu pügamistarvikud. Järgnev protsess on tema jaoks äärmiselt oluline.

LUNA: Bonsaike, jaapani keelest tõlgituna oled sa “alusel kasvav”. Selline pisike alusel kasvatatud ja kujundatud puu, mille juured ei ole maaga ühenduses. Sa justkui oled siin ja samal ajal ei ole. Oled nagu vaba, ja samas ei ole. Sind võib isegi kasvatada lapikul kivil. Sa oled nii visa. Sinu kasvatamist peetakse isegi omaette kunstiks, lausa kunstiteoseks. Näiteks on praeguseks hetkeks ühte bonsai puud kujundatud üle 400 aasta, alates 1610, puu ise on ligi 500 aastat vana. See oleks nagu viis vanaema, kes on elanud 100-aastaseks. Bonsaike, sinu esivanemaid on juba joonistatud Vanas-Egiptuses templimaalingutele, mõned on säilinud lausa 6000 aastat. See on juba liiga palju vanaemasid, mida kokku loetleda. Tead, sinust on palju raamatuid kirjutatud. Mõned on justkui juturaamatud, mõned on hoopis tõsisemad, sellised sügavad. Minu jaoks oled sa kõik. Juured ei peagi olema ühenduses maaga, neid ei peagi olema. Nad võivad kasvada südame külge, nagu sinagi oled mul kasvanud. Oled koos Soli ja isaga. Kasvate kõik koos minu südames.

Lambi valgus läheb eredamaks, mõjub pimestavalt. Tagaplaanil on näha, kuidas samal ajal hoolitseb sarnase emalikkusega EVELIN poes taimede eest. Nad oleksid justkui kaksikud. EVELIN võib kuuldavalt pomiseda isegi sõnu “ema” ja “isa”.

10.pilt

Pood. GREGOR astub poodi. Evelin justkui ootaks teda, tal on pappkast laual, kus on GREGORI tellimus sees.

EVELIN: Tere!

GREGOR: Tere!

EVELIN: Kohe toon teie paki laost!

GREGOR: Aitäh!

EVELIN läheb pakki tooma.

EVELIN (*tagasituleku pealt*): Kas puu on ikka elus veel? Ma mõtlen, et olete ju pikka aega ilma spetsiaalse väetiseta olnud. Taimed võivad pirtsakaks muutuda nagu inimesedki.

GREGOR: Täna küsimast! Puuga pole häda miskit, oleme varunud juba eelnevalt rohkem Green Dream Originali tooteid ette!

EVELIN: Olete varunud?

GREGOR: Vabandust! Minu elukaaslane, tema tegeleb bonsai kasvatamisega. Või, täpsemalt öeldes – tema tegeleb bonsai kui religioosse tseremooniaga. See on tihedalt seotud zen-budistliku filosoofiaga jne. Ma pole väga end püüdnud sellega siduda. Kõik see mõtteviis, et inimene, loodus ja selle elemendid on kõik omavahel seotud. See on rohkem tema pärusmaa. Mitte, et ma seda maha teeks, aga...

EVELIN: Mulle just tundus, et te kasvatate ise. Suutsite minu kaaskolleegi rivist välja lüüa, kui NPK vahekorda selgitasite ja miks on teil just vaja neid väetisi.

GREGOR: Õigus! Ütleme nii, et kui oled juba mitu aastat selles kasvatusprotsessis kaasatud, siis jäävad endalegi ootamatult paljud terminid ja muu sellega kaasnev külge. Meil on näiteks ostetud spetsiaalne taimekasvatuse lamp, mis põleb öösel, põhiliselt sügisest kevadeni, et bonsai saaks võimalikult palju valgust.

EVELIN: Selline pühendumine on kadestamisväärne.

GREGOR: Jah! Jah, seda ta on. Puu on meil kaunilt püगतud ja hoolitsetud. Väga olulisel kohal. Isegi et kaunilt habras.

EVELIN: Mis mõttes?

GREGOR ei vasta midagi, jääb korraks mõttesse.

GREGOR: Vabandust, ei midagi. Mõte läks rändama ja unustasin ära. Pole vahet! Kui palju ma teile võlgnen?

GREGOR võtab taskust riidekoti ja püüab pappkasti kotti mahutada.

EVELIN: Ah, ei ole midagi.

GREGOR: Ma ei saa aru, et kas see on tasuta või?

EVELIN: Ei, ei... Ma mõtlesin, et pole midagi, kui mõte rändama läheb ja ära kaob. Minuga juhtub tihtilugu samamoodi, eriti taimede keskel. Miskit nii erilist turgatab pähe, mis vääraks kirjapanemist, kuid kui leiad pika otsimise peale pastapliiatsi üles, on mõte juba unustatud ja valge leht sirab eredalt vastu.

GREGOR: Justkui tühjus oleks hoopis miskit silmipimestavat.

EVELIN: Väga ilusti öeldud. Kaunis hapralt.

GREGOR punastab

GREGOR: Näe, peaks äkki valget paberit teilt laenama ja üles kirjutama. Vaatame, kui sirav see leht oleks.

EVELIN: Kuid, vahete-vahel võib ka valjult taimede keskel oma mõtteid jagada. Mine tea, võib-olla aitavad eksima läinud mõtteid taas leida.

GREGOR ja EVELIN muigavad selle peale ja naeratavad soojalt teineteisele.

11.pilt

Restoran. Ajahüpe tagasi, ligi 7 aastat. Ruumis on kaetud laud ja kaks tooli.

GREGOR: Loodan, et see restoran sobib.

LUNA: Ja, sel pole miskit viga.

GREGOR: Mul on ääretult hea meel, et sa olid nõus tulema õhtusöögile.

GREGOR aitab LUNA laua taha istuma.

GREGOR: Loodan, et sul on kõht tühi, sest siin pidavat olema suured ja maitsvad praed. Ma pole veel siia ise jõudnud.

LUNA: Kõht on tühi küll.

GREGOR: Endalgi. Sööks või kuu ära. Ma mõtlen, et kui kuu oleks suur juust. Või...

LUNA vaatab teda kahtlustavalt.

GREGOR: Ma mõtlesin nalja teha, kuid samas ma ei mõelnud, et ma sinu ära sööksin, sest sina oled ka ju kuu. Vabandust, ma ei mõelnud üldse.

LUNA: Ära muretse, ka mina mõtlesin väiksena, et kuu on üks suur auguline juust, mida tahaks proovida. Isegi minu isa ütles, et ma olen tema väike kuu juustutükike, mida ta sooviks nahka pista. Vist jäingi seepärast sind niimoodi vaatama. See seik tuli meelde.

GREGOR: Tundub, et te olete oma isaga väga lähedased.

LUNA: Olime, ta on juba paar aastat surnud.

GREGOR: Vabandust. Tunnen kaasa.

LUNA: Ei ole midagi, sa ju ei teadnud.

Paus. Vaikus.

LUNA: Ma olin tema ainuke laps ja ta soovis tüdruku. Tal poleks olnud midagi mehelikku edasi anda, vähemalt nii ta ise väitis. Ma arvan, et ta pidas ennast liiga tundlikuks, kohati vist isegi mitte liialt meheks. Tal polnud näiteks tööriista kohvrit ja ta häbenes seda tihtilugu. Ühel õigel mehel peaks olema, kuid temal mitte. Samas, ostma ta ka ei hakanud, põikpäisust oli tal küllaga.

GREGOR: Millega sinu isa tegeles?

LUNA: Ta oli fotograaf.

GREGOR: Huvitav.

LUNA: Jah, fotograafia on minu elus lahutamatu osa, ilma selleta ei kujutakski elamist ette. Isa kõrvalt õppisin elu vaatlema. Me võisime tihtilugu istuda näiteks koos bussijaamas. Me ei oodanud seal bussi, vaid jälgisime inimesi, situatsioone, ja isa õpetas mind märkama, olema üks osa protsessidest, mis mind ümbritsevad. Ootasin väga seda hetke, kui isa võttis järsku kaamera välja ja

hakkas pildistama. Tema olek muutus, tema liigutused olid järsku plastilised, ta ei kartnud midagi. Ta võis kasvõi end poriseks teha, keset linna, teiste juuresolekul. Teda see ei häirinud. See hetk oli täis maagiat minu jaoks. Mida ta näeb? Ma oleksin võinud ju öelda, et isa ära tee, mul on piinlik, kuid mina ainult vaikisin ja vaatasin teda. Kui tema vaatas elu, siis mina vaatasin teda, kuidas tema elu püüab tabada.

GREGOR: See kõlab tõesti maagiliselt ja ilusalt. Kaunis hapralt.

LUNA püüab miskit vastata, kuid GREGOR katkestab.

GREGOR: Ma mõtlen, et see on väga eriline lapsepõlv, kui saad midagi koos oma vanemaga sellisel, intensiivsel moel jagada, läbi elada. Seda tihtilugu ei juhtu. Sul on vedanud.

LUNA: Me pidime koos minema Hispaaniasse. Ta soovis mind viia Gordoba lähedale ühte külla, kus ta paar nädalat veetis oliivipuude istandusi ja loodust pildistades. Aga, kahjuks me ei jõudnudki koos sinna.

Paus. Vaikus

GREGOR tunneb ebamugavust ja püüab teemat hoopis muule suunata. Eelnev kammertoon muutub hetkega asisemaks.

GREGOR: Kahjuks ei ole siin menüüs miskit hispaania pärast, kõik on itaalia köök.

LUNA: Sellest ei ole midagi, itaalia köök sobib mulle suurepäraselt. Äkki on neil menüüs caesari salatit, sooviks miskit kergemat

GREGOR: Ja, kui ei ole, siis saan meile ise teha.

LUNA: Mis mõttes? Oota, kas sa töötad siin või? Sa ennist ütlesid, et pole kunagi siin käinud?

GREGOR: Ei, ei... Vabandust, tahtsin nalja teha või nii. Et ma võin meile ka ise salatit teha. Tobe nali. Vabandust!

LUNA vaatab teda pikalt.

GREGOR: Vabandust! Mul ei kuku naljad just kõige paremini välja.

Paus.

LUNA: Kui kõht jääb tühjaks, siis võime mõelda selle peale.

GREGOR: Vabandust!

LUNA: Et, kui kõht tühjaks jääb, siis võime mõelda selle peale, mõtlen sinu kokakunsti peale.

GREGOR: Olgu! See oleks tore. Ma olen suurepä... (*jätab mõtte pooleli, kartes öelda miskit tobedat*). Ah, ei midagi.

GREGOR tõuseb laua tagant püsti.

12. pilt

Aegruumi muutus. GREGOR tunneb ebamugavust, miski häirib teda. Tema olekust on loetav närvilisus.

GREGOR: Punane. Roheline. Need on kaks värvi, otsustamise värvi. Kas seisad või hüppad? Hüppad, ja unustad kõik. Usaldad. Lihtsalt usaldad. Punane. Ma ei suutnud enam punast tuld vaadata. Ma tahtsin, et kogu aeg oleks roheline. Kogu aeg oleks saatust minu poolel, kutsuks mind, andes luba. Roheline on võimaluse pigment. Lootus. Kui on roheline, siis on kõik võimalik. Ma julgesin suhelda temaga. Ma sain teada ta nime. Taevas ei ole pärast temaga kohtumist enam sama. Roheline. Punane. Kõik seisab. Miski ei liigu. Oled kinni. Oled samas punktis, mitte kusagil. Hakkad liikuma, aina kiiremini, kuid tundub, et oled justkui spiraalis kinni, ei jõua kuhugi. Silmanurgas välgatab miski, kuid järgmine hetk on taas pimedus. See spiraal muudkui kruvib ja kruvib, tõmbub koomale. Ma ei saa enam hingata.

13. pilt

Avatud köök-elutuba. GREGOR astub tuppa sisse, tal on riidekott pakiga, LUNA vaatab raamitud fotot, millel on kujutatud bonsaid, kuid jätab sellist muljet, et see oleks esimese või teise trimestri ülesvõte. GREGOR võtab samal ajal üleriideid seljast, ei ole märganud veel fotot.

GREGOR: Hei!

LUNA: Hei!

GREGOR: Ma ei jõudnudki sulle eile rääkida, et mulle helistati poest, saime väetised lõpuks kätte. Käisin täna pakil järel. Peaksin mainima, et seal poes on soe teenindus. Väga meeldiv keskkond.

LUNA: Mina käisin ka pakil järel. Näe?

LUNA näitab raamitud fotot.

GREGOR: Kas see on uus foto?

LUNA: Ja, täna käisin raamimas.

GREGOR: Taaskord, väga ilus. Palju õnne, hea töö.

LUNA: Ma arvan, et see on praegusel hetkel kõige õnnestunud foto. Naabermajalt peegelduv valgus on lõiganud valgusvihu siia pilti nii aimatavalt, aga see töötab. See ei ole lihtsalt hetk, selles on eriskummaline ilu ja valu. Hoitus.

GREGOR: Jah?

LUNA: Kas sa siis ei näe?

GREGOR: Midagi vist tõesti on. Sinu silm on juba lapsest peale treenitum selliseid detaile märkama.

GREGOR võtab pildi enda kätte, vaatab pingsalt.

GREGOR: Tõesti, selles on miskit eriskummalist. Äkki tõmbejõudu?

LUNA: Ma mõtlesin, et seekord me võiksime selle foto meie magamistuppa riputada. Mis sa arvad?

GREGOR: Foto on kaunis küll, kuid...

LUNA: Ma saan aru, meil on kokkulepe, et magamistuba jääb meil puutumatuks, aga seekord tunnen, et midagi on teisiti.

GREGOR: Me võime ju leida elutoas uue koha, näiteks ukse kõrvale? Seal on vaba pinda.

LUNA: Ei, ta ei tohi olla ukse juures. Tal on vaja ruumi, olla eemal kappidest, üleriietest ja tolmust.

GREGOR: Tolm tuleb meil tuppna niikuinii, selle eest fotot nüüd küll päästa ei saa.

LUNA: Päästa? Mida sa tahad öelda?

GREGOR: Ma tahtsin nalja teha!

LUNA: Mind nii häirib sinu soov kogu aeg kõik naljaks pöörata, läbi huumoriprisma asju võtta, kuigi sa oled mulle algusest peale väitnud, et naljad ei kuku sul hästi välja. Kui sa väidad, et sul naljad ei õnnestu, ära teegi. Jäta huumor kellegi teise hoolde. Kui oled ebakindel, siis ole, ära püüa seda varjata mingisuguste ebaõnnestunud naljade abil.

GREGOR: Kallis, sa reageerid täiesti üle.

LUNA: Miks sa siis ei taha seda fotot meie tuppna? Miks sa oled ebakindel? Ah?

GREGOR: Ma ju ei öelnud, et ma ei taha!

LUNA: Milles siis probleem? Tõele on raske otsa vaadata või?

GREGOR: Mis tööle? Kui me leppisime kokku, et me paigutame sinu fotod ainult elutuppa, siis võiks ju kokkuleppest kinni pidada. See oli meie ühine kompromiss. Konsensus.

LUNA (*põlgavalt*): Kompromiss?

GREGOR: Kas sa väidad, et ma sundisin sind?

LUNA: Kompromiss. Nii nüüd jääbki või? Et meie magamistuba on nii püha paik, et midagi ei tohi lisanduda, midagi ei tohi muutuda. Kõik peab jääma samaks.

GREGOR: Ei, see ei tähenda midagi sellist.

LUNA: Mulle küll tundub nii.

GREGOR: Kallis, ma olen sulle korduvalt öelnud, et minu soov meie kodus oleks see, et üks ruum võiks olla ilma fotodeta, puhas. Valge leht. Seda ei ole ju palju palutud.

LUNA: Ma ei usu sind. Ma ei usu sind.

GREGOR: Ma räägin tõtt.

LUNA: Oled sa ikka kindel?

GREGOR: Mida?

LUNA: Minu arvates see ei ole tõde.

GREGOR: Ma räägin tõtt.

LUNA: Ma ei usu sind. Ma ei tunne sind ära. Ma lihtsalt ei tunne sind ära.

Valgus kustub ruumist aeglaselt, jääb ainult punktvalgus bonsaile, mis omakorda kustub aegamisi maha.

II VAATUS

1. pilt

Ajahüpe, 4 aastat tagasi. Ülekäigurada. LUNA tuleb pilti vasakult, GREGOR paremalt. LUNA helistab, GREGORI telefon hakkab helisema, võtab vastu. Järgnev vestlus toimub telefoni teel.

LUNA: Hei!

GREGOR (*kahitlevalt, uurivalt*): Hei!

LUNA: Mul on sulle midagi tähtsat rääkida.

GREGOR: Olgu! Ma tulen kohe üle tee, siis saame rääkida.

LUNA: Ei.

GREGOR: Mis mõttes, ei? Oota, mis toimub?

LUNA: Mäletad, kui me siin vöötrajal kohtusime ja sa ütlesid mulle, et sa otsustasid endast tol päeval võitu saada.

GREGOR: Ja!?

LUNA: Otsustasid mind kõnetada ja öelda, et olen ilusaim inimene, keda sa näinud oled.

GREGOR: Ja!

LUNA: Maailmas. Ilusaim inimene maailmas.

GREGOR: Kas ma tõesti ütlesin nii? Mulle nagu ei meenuks!

LUNA: Kas sa mäletad?

GREGOR: Muidugi mäletan. Ma veel ütlesin selle tobeda nalja, et kui te vaid teaksite, kuidas ma praegu higistan.

LUNA naerab.

GREGOR: Nii, ja siis!

LUNA: Sa oled mulle rääkinud, et see vöötrada on sinu jaoks otsuste tegemiste metafoor, ülekantud tähenduses.

GREGOR: Kuule, sa tõesti kuulad mind.

LUNA: Ja-jaa! Nii! Nüüd on vaja sul otsus teha.

GREGOR: Mida? Mis mõttes? Mis otsus?

LUNA: Sul on nüüd otsus. Kui läheb roheliseks, siis saad nüüd otsustada, kas tuled üle tee, või mitte. Kas oled nõus või mitte? Kui valid punase ja jääd seisma, siis see on ka otsus.

GREGOR: Kuule, mis mängu sa mängid, pisut kõhe hakkab.

LUNA: Kas oled nõus nende reeglitega?

GREGOR: Olgu! Ma olen nõus, kuid ma ülten veelkord, et see on pisut veider. Nüüd oled sina veidram kui mina.

LUNA: Ma küsin seda küsimust ühe korra ja siis on sul võimalus valida.

GREGOR: Olgu!

LUNA: Ma olen rase. Kas sa soovid, et meist saaks pere?

GREGOR: Mida? Luna, kas sa räägid tõsiselt või?

LUNA lõpetab telefonikõne, vaatab GREGORILE otsa. GREGOR spurdib koheselt LUNA poole kui roheline tuli süttib ja kallistab teda.

GREGOR: Kas sa ei mängi mingisugust mängu praegu? Kas see on tõsi?

LUNA: Ja. Me saame lapsevanemateks. Gregor, me saame lapsevanemateks.

GREGOR kallistab LUNAT.

2. pilt

Olevik, avatud köök-elutuba. Hämar valgus, põleb vaid kasvatuslamp bonsai kohal. GREGOR siseneb vaikselt korterisse, võtab ettevaatlikult seljast üleriided, ta ei soovi LUNAT üles äratada. GREGOR astub bonsai juurde, vaatab teda laua tagant, tükk aega piidleb. Temas pulbitseb tülgastus bonsai vastu. Ta tajub, kuidas veresoon oimu kohal taob, lakkamatult. Ootamatu reaktsioonina kustutab ta bonsai kohal oleva lambi.

Paus

GREGOR lülitab lambi põlema. GREGOR piidleb uuesti bonsaid. Pikalt. Kustutab taaskord lambi. Lülitab koheselt lambi põlema.

Paus

GREGOR istub maha, vaatab bonsaist mööda.

GREGOR: Kolm aastat on möödunud. Kolm hästi pikka venivat aastat. Me pidime saama tütre, Sol. Sol pidi saama tema nimeks. Ema on kuu ja tütar on päike. Isa on lihtsalt Gregor. Mul ei olnud selle vastu midagi. Ma olin õnnelik. Mõelda vaid, ma saan tütre. Ilusa tütre. Mul on kaks kaunist inimest kelle eest hoolitseda, kelle nimel elada. Ma olin tänulik, sest kõik oli imeline, ideaalne. Mulle tundus, et elu on piiritu, kõik on võimalik. See korter ei tundnud väike, vaid pigem just piisav meiesugusele pisikesele perele. Meil pole praegu rohkemat vaja. Meil on kõik olemas. Me oleme teineteise jaoks olemas. Viierendal kuul kukkus laps ära, Luna pidi ta siiski veel sünnitama. Järsku muutus kõik. Oli vaid punane tuli. Veri. Süütunne. Punane. Kõik oli punane. Siit enam edasi ei saa... Luna ei suhelnud minuga mitu kuud. Me vaikusime. Ma tegin süüa, püüdsin olla olemas, kuid tema minu olemasolu ega kohalolu ei vajanud. Ta ei vajanud kedagi. Vahete-vahel istus öösel üleval, vaatas isa pilti ja mõtles oma sündimata tütre peale.

Ma ei suutnud seda enam taluda. Tahtsin teda kuidagi aidata. Ja, siis märkasid poes, kuidas üks müüja tegeles nii hellalt bonsaidega, justkui lastega. Tal oli poes vaikivad, magavad lapsed. Hästi rahulik lasteaed. Tol hetkel oli see nii kaunilt habras hetk, et mõtlesin Luna samuti bonsai kinkida.

Järgmisel hommikul, kui ta magamistoast väljus, ootas ta teda juba mitu tundi, bonsai puu köögilaua peal. Ta istus minu vastu, vaatas bonsaid, ja vaatas võrade vahelt mulle otse silma. Ta naeratas. Luna naeratas mulle üle pika aja. Ma mõtlesin, et nüüd kõik muutub. Et nüüd on vaid roheline tuli. Me läheme koos edasi. Ületame vöötraja ja selle lõpus on uus algus. Ja, seal oligi uus algus, aga ilma minuta. Nüüd on vaid Luna ja tema bonsai.

GREGOR lülitab lambi välja.

3. pilt

Pood. EVELIN on poes laoruumis, GREGOR astub poodi, on äraolev, kuid püüab varjata oma häiritust.

EVELIN: Tere! Olen kohe teiega. Vabandust!

GREGOR ei vasta koheselt.

GREGOR: Ei ole kiiret!

EVELIN: Tere, Gregor!

GREGOR: Tere, Evelin!

EVELIN: Kas juba on väetised otsas...

GREGOR (lõikab vahele): Ei, ei...

EVELIN (lõikab vahele): Saan sind millegi muuga aidata?

GREGOR: Ah, ei teagi!

EVELIN: Sa tundud mures olevat?

GREGOR: Jah!? Vist küll! Ma ei tea!

EVELIN: Kas sa soovid rääkida?

GREGOR: Rääkida!? Ma ei teagi...

EVELIN: Ma ei taha tegelikult sind üldse survestada.

GREGOR: Ei, ei... Sa ei survestagi. See on tegelikult naeruväärne küsimus. Ma ei teagi, miks ma sellise asjaga sind üldse tülitän.

EVELIN: Naeruväärne või mitte, kuid sa oled mures. Ju, see on siiski oluline.

GREGOR: Ma isegi ei tea, kuidas seda sõnastada?

EVELIN: Äkki soovid paberit? Kirjuta näiteks see mingil moel paberile, ja kui oled rahul

küsimusega, siis küsi minu käest. Kas sulle nii sobiks?

GREGOR: Ma võin ju proovida.

EVELIN otsib paberi ja pastaka, ulatab need GREGORILE. Nad vaatavad teineteisele silma ja GREGOR kõhatab, mis mõjub EVELINILE kui ebamugavustunde väljendusena.

EVELIN: Ma pean tegelikult laost ühed asjad riiulitele tooma. Jätan sind hetkeks siia...

GREGOR: Ahah! Aitäh! Jah, ma püüan siin miskit paberile saada.

EVELIN lahkub laoruumi ja GREGOR jääb üksi. Ta mõtleb hetke ja püüab oma mõtteid korrastada. Järsku hakkab ta kirjutama, eneselegi ootamatult pidurdamatult. EVELIN tuleb pilti tagasi, GREGOR lõpetab kirjutamise ja püüab võimalikult kiiresti paberi kokku voltida ning taskusse pista.

EVELIN: Kas oli kasu?

GREGOR: Vist küll! Oli, jah!

EVELIN: Seda on tore kuulda.

GREGOR: Jah!

Paus

Mõlemad tunnevad ebamugavust.

GREGOR: Õigus, see küsimus!

GREGOR otsib taskust paberi üles, vaatab seda korra ja paneb tagasi taskusse.

GREGOR: Ma sõnastasin selle nii: millal ja kas võivad bonsail avalduda solarlambi kustutamisest tingitud kasvu probleemid?

EVELIN: Kuidas palun?

GREGOR: Millal ja kas võivad bonsail avalduda solarlambi kustutamisest tingitud kasvu probleemid?

Paus

GREGOR: Mind on juba paar päeva vaevanud küsimus, et millal võivad esile tulla bonsail mingisugused probleemid, sest kogemata suutsin lülitada välja solarlambi, mis on bonsai kohal. Sooviksin teada, et kas olen juba suutnud korvamatut kahju tekitada või on võimalik veel miskit päästa, mõne uue ja efektiivsema väetisega näiteks.

EVELIN: Ma ei teagi.

GREGOR: Ei, tegelikult täna ei peagi. Ega sellega kiiret pole.

EVELIN: Kui kaua lamp kinni oli?

GREGOR: Ma pakuks tund, maksimum kaks, mitte rohkem.

EVELIN: Ma arvan, et mingisugust otsest või märgatavat mõju sellest puu kasvule ei ole.

GREGOR: Suurepärane! Suurepärane! Seda ma lootsingi kuulda.

EVELIN: Jah, ma arvan, et mingisugust lisaväetist ei pea andma ning sellepärast ei pea üldse muretsema. Oluline, et sa oled taimedele olemas, suhtled nendega.

GREGOR: Seda on väga hea kuulda. Aitäh!

EVELIN: Võta heaks!

GREGOR: Aitäh veelkord! Ma siis nüüd lähen ja lasen sul tööd edasi teha! Nägemist!

EVELIN: Nägemist!

GREGOR lahkub uksest. EVELIN jääb veel ust vaatama ja teda valdab nõrdimus.

4. pilt

Ajahüpe, kaks aastat tagasi. Vöötrada. LUNA on vasakul lavanurgas, GREGOR paremal. Ta hakkab teed ületama, talle helistatakse, helistajaks on LUNA.

LUNA: Ära tule üle tee.

GREGOR: Mida?

LUNA: Ära tule üle tee.

GREGOR: Kuule, mida sa ajad, ma olen kohe sinu kõrval, me ju näeme üksteist.

LUNA (karjub üle telefoni): Ära tule üle tee.

GREGOR seisatub

GREGOR: Olgu. Ma ei tule. Ma lähen tagasi. Ma jään valgusfoori alla.

LUNA: Ära tule üle tee.

GREGOR: Ma ei tule. Luban!

Paus

LUNA: Ma ei taha teist. Ma tahan ainult Soli. Kas sa saad aru?

GREGOR: Ma saan, aga võib-olla on möödunud liiga vähe aega, ainult kaks aastat. Võib-olla me peame ootama kauem, sõidame ära kuhugi, kasvame uuesti kokku.

LUNA: Miks sa ei kuula mind – ma ei taha teist. Ma tahan ainult Soli. Kuidas sa ei suuda seda mõista? Ainult teda.

GREGOR: Ma saan aru. Tema kaotus on ka minu jaoks suurim valu, mida ma eales kogenud olen. Kuid nähes sind, igapäev enda kõrval, siis annab lootust, et me saame koos sellest üle. Ma usun...

LUNA: Ülesaamine on siis sinu jaoks see, et saame kohe nipsust teise, niisama, justkui käiks poes või restoranis.

GREGOR: Sa oled ülekohtune.

LUNA: Ja, nüüd olen mina veel ülekohtune. Ära aja naerma.

GREGOR: Ma ju püüan sind mõista.

LUNA: Sa ei püüa, sa ainult väidad seda.

GREGOR: Palun, selgita siis mulle. Ma ootan. Ammu on juba roheline tuli. Kellele see siis põleb? Mulle? Kellegile teisele? Palun, selgita.

Paus

LUNA: Mina olen teine.

GREGOR: Mida? Ma ei saa aru.

LUNA: Mina olen teine. Ma olen olnud kogu aeg teine.

GREGOR: Mida sa selle all mõtled?

LUNA: Mul on õde, täpsemalt öeldes, mul oli õde - Estrella. Isa "täheke", samuti hispaania keelest. Ta oli umbes sama vana kui Sol, kui ema ta... Emal olid hommikul valud, viidi haiglasse. Tuli välja, et mingisugune verejooks ja õhtul oli ta juba surnud lapse ema. Isa vaatas oma tobedat tähistaevast ja kõneles muudkui oma Estrellaga, oma särava tähekesega. Ema oli rusutud, aga isa käis pilk tähistaevas ja muudkui vahtis oma säravat tähte, oodates millal see nüüd täpilisest tumeduses kustub. Tema kinnisideeks sai uus laps, uus täht, aga ükski täht ei paistnud enam talle nii säravana, mis annaks lootust. Ta oli igatsuse küüsis. Ta oli rusutud. Ema ütles, et ta ulgus kuu poole, sõna otseses mõttes ulgus. Vahtis kuud ja nuttis. Halas. Kisendas end tühjaks. Ma ei teagi, kuidas see juhtus, ema ka ei tea, kuid ta jäi ootama mind. Isa oli äkitselt nagu näljane hunt, kuutõbine. Tähed ei huvitanud

enam teda. Nüüd ootas ta vaid oma säravat kuud, ulgus tema poole, justkui tooks ohvriandi talle. Et tema tütar jääks ellu. Ta teadis kohe, et ta saab tütre – Luna. Tema nimeks peab saama Luna. Kuu oli talle uue tütre andnud. Isa püüdis mind kõige eest kaitsta, ta oli isegi et paranoiline. Ema märkas isas päev-päevalt veidraid muutuseid, rääkides taaskord tähistaevast ja Estrellast. Kuidas nüüd on õekesed koos, säravad ja rõõmustavad teda. Tema palvet võeti kuulda. Temas tärkas lootus, mis pöördus hoopis minu vastu. Ta unustas mind. Tal oli tütar, teine tütar, aga esimene jäi ikkagi südame külge. Ta otsis minus teda, oma Estrellat... Mina ei taha kedagi peale Soli. Mul pole vaja kedagi teist. Minu lapsest ei saa teine laps. Mul on laps, ja see on Sol. Nüüd võid valida, kas tuled üle tee või mitte, kas roheline või punane.

LUNA paneb telefoni käest.

LUNA (hüüdes): Kas kuuled, roheline või punane?

LUNA lahkub pildist. Ruumi hakkavad valitsema vöötrajad, mis lõikuvad teineteist, valikute ristteed. GREGORI jaoks on kõike liiga palju.

5. pilt

Pime ruum, üksik valgusvihk, milles GREGOR seisab. Kujundlikult tema alateadvus, pingeväli.

GREGOR: Aeg on pandud tammuma ühele kohale, ootevalmis. Justkui kõnniks kaitseingli hapatel tiivadel, mis laotatud mustale asfaldile ripsillana. Hõljud maa ja taeva vahel, üks kallas selja taga, teine silmapiiril kutsuvalt terendamas, ja tiivad kannavad edasi. Miski heliseb, keegi ootab, keegi helendab. Silmapiir muutub aina pimestavaks, ta justkui neelaks alla. Olen pimestatud, kõnnin pimesi. Kaitseingli tiivad on äkitselt luitunud, nad praksuvad iga järgneva sammu ajal, mis muutub üha valjemaks, ahistavamaks. Murdunud tükid veristavad mu jalataldu, lõiguvad varbaid. Need luud maas oleks justkui lapse omad, väga väikese, õrna lapse omad. Kõik surub, õhku jääb aina vähemaks, ripsild on kadunud. Tasakaalu pole. Aeg on rikkis valgusfoor, valikuid ei ole. Pimestatud. Ma olen pimestatud, eksinud. Pöörlen mööda spiraali alla. Muudkui langen ja langen. Ei tea kuhu. Kõik upub omasoodu, sulab läikivaks mustaks bituumeniks. Surmavari on laotanud end minu kohale. Aeg on rikkis valgusfoor.

Seintel ripuvad fotod mõjuvad kui viirastustena, olustik on ebameeldiv ja rõhuv. GREGORI jaoks

sulavad aegruumid kokku. Ta ei suuda enam usaldada oma tajusid, ta ei suuda enam usaldada end. GREGOR kukub emotsionaalset kokku, see on tema varing.

6. pilt

Avatud köök-elutuba. GREGOR ärkaks justkui õudusunäost, hingeldab ja on üle keha higine. Ta tõuseb püsti, täidab klaasi veega ja joob ühe hingetõmbega klaasi tühjaks. Ta püüab end maha rahustada, samal ajal vaadates kogu aeg bonsaid.

GREGOR: Ma poleks kunagi pidanud sind talle kinkima. Sina, hädine, püगतud puu, oled varastanud minult Luna. Oled varastanud minu tütre mälestuse, mis on nüüd lõigatud mingisuguseks vormiks. Raisk, kui ma vaid suudaks...

GREGOR lülitab tule kustu. Paneb uuesti põlema. Lülitab tule kustu. Uuesti põlema. Ta ei tea, mida teha. Lõpuks haarab telefoni ja helistab.

GREGOR: Tere! Kas Evelin kuuleb? Tere, siin Gregor, see bonsai mees. Jah! Ah, ei ma ei helista puu pärast. Ma tahtsin küsida, et... Vabandust, kui see nüüd kõlab kentsakalt, kuid tahtsin uurida, et mis sul täna õhtul plaanis? Aa, ei olegi midagi. Võib-olla soovid näiteks klaasikest veini? Jah, täna on pikk tööpäev selja taga, mõtlesingi et vajaks teist seltskonda, vaheldust.

GREGOR vaatab puud, fotosid, mis seintel ripuvad.

GREGOR: Jah, saaks korraks eemale bonsaist. Muidu mõtlengi ta peale kogu aeg. Jah, eks ole naljakas. Mis sa arvad, kas näiteks tunni aja pärast kohtume? Suurepärase. Ja, ma tean seda kohta. Näeme pea. Kohtumiseni.

GREGOR lõpetab telefonikõne. Vaatab korterit enda ümber, seisatab bonsai kõrval ja seekord tunneb ta end enesekindlalt. Ta on teinud otsuse, ta tahab lahti lasta. GREGOR kustutab puu kohal oleva lambi.

7. pilt

Restoran. EVELIN ja GREGOR istuvad laua taga ning neil on veinipokaalid ees. Nad on joviaalses meeleolus, neil on koos hea olla.

EVELIN: Ma olin väga üllatunud, kui kuulsin sinu häält telefonis. Tõesti.

GREGOR: Aitäh! Keegi pole veel kunagi kiitnud minu häält.

EVELIN ja GREGOR naeravad. Tunnevad kohmetust.

EVELIN: Aga, tõesti, miks sa helistasid. Ma olin väga üllatunud, isegi et meelitatud.

GREGOR: Tundsin, et vajasin midagi uut, kedagi teist.

EVELIN: Kedagi teist?

GREGOR: Jah! Ma vabandan, kui see kõlab avameelselt, kuid ma mõtlen selle all olukorda, kus keegi teine võib avada ja lugeda sind uuest küljest, teise nurga alt.

EVELIN: Kas sa väidad, et sa kasutad mind ära?

GREGOR: Kas nüüd nii otseselt, kuid me võime seda tõlgendada ka nii.

EVELIN: Ma nüüd ei teagi, kas peaksin olema meelitatud või hoopis häiritud sellisest sovunistlikust mõtteviisist.

GREGOR: Palun, ära saa minust valesti aru! Ma arvan, et uued tutvused on vajalikud. See on nagu tuuletõmbus, mis tõmbab ukse pauguga kinni ja lööb korraks õhu liikuma, või siis hoopis avab aknad ja uus õhk saab sisse voolata.

EVELIN: Küll sa räägid alles poeetiliselt.

GREGOR: Ma võiksin öelda sinu kohta täpselt seda sama – taimed peavad koosolekut, suhtlevad poes teineteisega. Justkui oleksin peale sattunud nende salakoosolekule, millele järgneb pikk piinlik paus.

EVELIN: Mul on siiamaani selle lause pärast piinlik.

GREGOR: Vastupidi. Me tunneme liiga palju piinlikust, piirame end liialt mingisuguste normidega. Või siis piiratakse meid.

EVELIN: Mis normid siis sind piiravad?

GREGOR: Mind?

EVELIN: Jah, sind! Või, kas tuleb hoopis välja, et sa oled siin maailmas vaba hing, keegi ei piira.

GREGOR: Muidugi piiratakse.

EVELIN: Nii!?

GREGOR: Mind piiratakse fotodega, bonsaiga ning ühe lambiga.

EVELIN: Misasja? Kuidas saavad sellised asjad mõjuda piiravatena.

GREGOR: Ega ei saagi vist, kuid minu puhul nad toimivad nii.

EVELIN: Kas see on seotud kuidagi sinu elukaaslasega?

GREGOR vaikib pikalt, vaatab veinipokaali.

Paus

EVELIN: Vabandust! Ma poleks tohtinud, anna andeks!

GREGOR: Ei, sa ei pea millegipärast vabandama. Mina ise tõin selle esile. Ja, sul on õigus – need on seotud minu elukaaslasega.

EVELIN: Sa ei pea tegelikult midagi vastama.

GREGOR: Need on seotud meie lapsega. Meie surnud tütreaga, Sol. Ta nimi oli Sol.

EVELIN: Vabandust! Tunnen kaasa. Me tegelikult ei pea sel teemal üldse rääkima.

GREGOR: Sellest on juba paar aastat möödas, kuid minu elukaaslane, Luna on ta nimi, elab siia maani seda väga läbi. Bonsai on talle kui lapse eest, ta pildistab teda. Ja, lamp – see põleb meil konstantselt bonsai kohal. Lõputu päike, mis kunagi looja ei lähe.

EVELIN ei oska koheselt reageerida pärast sellist avameelsust.

Paus

EVELIN: Kas ta on abi saanud? Luna! Ma mõtlen, psühhoteraapiat või midagi sellist?

GREGOR: Jah, alguses sai, kuid ta loobus sellest, sest pildistamine ja bonsai aitasid teda. Ta uskus sellesse, isegi mina. Saatuseroonia on see, et mina kinkisin talle bonsai. Mõtlesin, et äkki see aitab teda. Innustasin teda fotograafiaga uuesti tegelema, sest pärast lapsekaotust vaatas ta tihtilugu oma isast pilte või tema fotosid. Arvasin, et see aitab. Uurisime ja lugesime erinevaid raamatuid küll väetiste, bonsai pügamistehnikate kohta, kuni isegi zen-budismi filosoofiani välja. Kasvasime kokku, nagu kaks vintsket paju, kuid kui tõstatasin teemana üles teise lapse, pärast seda kõik muutus. Nüüd kasvas kõik kokku üheks läbipääsmatuks džungliks. Mitte miski polnud enam sama. Luna hoolitses vaid bonsai eest ja pildistas teda pärast igat kolmandat kuud, pärast igat tremestrit. See oli tema ülesvõte Solist, meie sündimata lapsest.

EVELIN: Sa oled talle alati olemas, ma arvan, et see tähendab talle tegelikult väga palju. Võib-olla ei oska ta lihtsalt seda välja näidata.

GREGOR: Olen end püüdnud sellega lohutada, kuid kui kuulen tema poolt väidet, et mina soovin lihtsalt unustada Soli, nagu polekski teda kunagi olnud, saan tegelikult väga haiget.

EVELIN: Arusaadav. Sa tundud olevat ainuke pereliige talle.

GREGOR: Ma ei tea. Ma tõesti ei tea! Ma ei tea, kuidas teda aidata.

EVELIN: Ma arvan, et sa pead talle ja endale aega andma. Lihtsalt aega, kuigi see tundub nii klišee.

GREGOR: Kui see midagi aitab, siis ma olen nõus kõigega.

GREGOR vaatab EVELINILE otsa. EVELIN kallistab teda, isegi et hoiab. Mingil hetkel muutub nende kallistus suudluseks. Hetkeks justkui aeg seisab, järsku nad võpatavad ja saavad aru, mis just juhtus. Nad vaatavad teineteisele otsa. Nad ei saa aru, kas see on eksitus või hoopis midagi muud, midagi hoopis suuremat, ehedamat.

8. pilt

Avatud köök-elutuba. LUNA teeb magamistoa ukse lahti, on unine. Vaatab toas ringi, märkab et bonsai kohal lamp ei põle.

LUNA: Gregor! Gregor!

LUNA kiirustab köögilaua juurde, paneb lambi põlema. Hingeldab, on häiritud sellest situatsioonist. Laseb endale kraanist klaasi vett, joob selle tühjaks. Vaatab bonsaid ja hakkab nutma, millest kõlab välja mitu korda: "Minu Sol! Minu väike Sol!" Teda valdab hirm ja ärevus, ta ei tea, mida teha. Läheb istub diivanile, kuniks rahuneb ja jääb looteasendisse.

9. pilt

GREGOR seisab koduukse kõrval, käsi haarmas ukselinki. Ta ei tea, kas avada ust või mitte. Miski hoiab teda tagasi. Ta on segaduses ja purjus.

GREGOR: Miski pole nii hea, kui me seda ette kujutame. Usume nii pingsalt pettekujutelmi, et jäämegi nende miraažide meelevalda, lõksu. Hing on kinni, kahtlused söövitavad tegelikkust auklikuks. Sealt ei paista valgust, sealt vaatab vastu vaid tumedus, pilkane pimedus. Ma tahan seista taaskord vöötraja alguses, 7 aastat tagasi. Näha sind seal teisel pool, naeratada ja minna oma eluga edasi. Jääda priiks ettekujutusest... Naeratada, ja minna oma eluga edasi.

10. pilt

EVELIN on tagasi poes, oma taimede keskel, vaatab nõutult ringi. Teda valdab tühjus.

EVELIN: Kui nõgesekõrvetus pidi turgutama tervist, siis inimeste vahelistes suhetes on see hoopis teisiti. Saad haiget, ja veel väga. Saad niimoodi haiget, et armid jäävad pikaks ajaks. Võib-olla unustad, aga siis võivad nad end taaskord ilmutada nagu pigment, mis tuleb nahal esile suvekuudel, kui päike muudkui pruunistab. Ma ei tea, kes on minu bioloogilised vanemad. Võib-olla nad elavad veel, võib-olla on nad juba surnud. Kasvasin üles lastekodus, kus pöörati tähelepanu taimekasvatusele, justkui teraapiavorm. Nad pakkusid lohutust, mingisugust pidet. Hoolitsesin nende eest pidevalt ja sisimas teadsin, et taimed ei jäta mind, senikaua kui nende heaolu eest olen väljas. Olen seetõttu kasvanud üles mingisuguses eraldiseisvas süsteemis, sellises rohelises süsteemis. Suhted on paigas ja see, mida me teineteiselt sellest süsteemis ootame, vajame, on hoolitsus. Nii lihtne see ongi. Hoolitsust. Ma ei tea. Gregor on nii süütu inimene, erakordselt armas. Üks armas totu kutsikas, kes armastab jäägitult. Saab haiget, niutsatab, aga ikkagi armastab. Ma ei saa sellest aru. Ma kardan, et millalgi see kutsikas järsku avastab, et tal on kihvad, mis võivad pureda. Valusalt ja veriselt. Mind paelub tema valu, see on midagi sellist, mis on äratuntav, kogetav. Samas tunnen tema puhul, et ma ei oska teda aidata, ma ei suuda teda aidata. Pelgan, et ta võib need kihvad pöörata hoopis minu suunas. Ma ei teagi, kas tema ja Luna ongi enam kunagi valmis saama lapsevanemateks. Ma ei tea, kas minagi olen. Võib-olla polegi meile antud seda võimalust? Kuid seda ma olen kogenud, et ka ilusad inimesed võivad olla nõgesed. Kõrvetavalt valusad nõgesed.

11. pilt

Avatud köök-elutuba. GREGOR avab välisukse, püüab liikuda vaikselt, kuid ta on purjus. LUNA lamab diivanil, kuid ei reageeri GREGORI sisenemisele. Bonsai kohal lamp põleb, kuid muidu on ruum hämar. GREGOR võtab üleriided seljast ja kallab endale kraanist vett, joob klaasi tühjaks. LUNA tõuseb püsti.

LUNA: Miks sa lambi ära kustutasid?

GREGOR ehmuib.

GREGOR: Sa oled üleval!? Miks sa siin magad?

LUNA: Miks sa lambi ära kustutasid?

GREGOR: Mis lambi?

LUNA: Ära mängi rumalat! Mida sa alandad end? Sa tead väga hästi, missugusest lambist ma kõnelen.

GREGOR: Ma läksin kogemata pihta, ei pannud tähele, ju sellepärast oli lamp kustunud.

LUNA: Kas sa midagi paremat ei suuda välja mõelda? Ürita vähemaltki. Valeta, miskit totaalselt absurdset kokku, siis jääks mul vähemalt tunne, et sa püüad. Et sul on isegi südametunnistuse piinad või midagi sinnapoole.

GREGOR: Tore, sina räägid mulle südametunnistuse piinadest. Kuule, ära aja naerma.

LUNA: Mida see peaks tähendama?

GREGOR: See tähendab seda, et sina hoolid vaid iseendast, mitte kellestki teisest.

LUNA: Sa oled purjus.

GREGOR: Mis siis? Tead, mis siis! Mis sel vahet on, kas ma olen purjus või mitte, ega sa mulle ju tähelepanu niikuinii ei pööra. Pigem olengi purjus. Vähemalt ma tunnen, et elu minu soontes suriseb. Peas sumisevad mesilased, kes tuletavad meelde, et olen elus.

LUNA: Kas sul piinlik ei ole?

GREGOR: Miks peaks? Ma tulen koju, sa vaatad kas oma bonsaid või siis tegeled oma fotodega. Bonsai siin, bonsai seal seinal, arvuti ekraanil. Igal pool vaatab ta mulle otsa, neelab mind alla kui näljane madu ja mina lasen, sest olen alla andnud.

LUNA: Millest sa räägid? Sa oled purjus ja ülekohtune, mida sa endale õige lubad!

GREGOR: Tead, luban endale elada. Tunnistada, et elu, mida praegu elan on liiga keeruline, valus ja väsitav.

LUNA: Väga hea, süüdista mind. Süüdista kõigis oma pettumustes mind, sest ega sul ei ole selles mingisugust rolli. Meie tütar on sulle tühi koht.

GREGOR: Kuidas sa julged? Sol ei ole mingi tühi koht. Ta on jäänud minu südame külge ja sealt ei võta teda mitte keegi ära. Ta põksub minuga kaasa igat südamelööki. Aga, sina – sina ei liigu edasi koos temaga, sina nutad taga mingisugust soovunelmat, mitte oma tüdart. Sa pole mulle iialgi andestanud. Ma elan sinu kõrval teadmisega, et mina olen kuidagi meie lapse kaotuses süüdi. Et mina olen süüdi. Ma käin mööda poode, et leida neid õigeid väetisi, mis sobiksid ainult bonsaidele. Ostan sulle kasvatamisega seotud raamatuid, püüan sind igati toetada fotografeerimisel, kuid siiski – sellest ei piisa. Mitte millestki ei piisa. Tead, ma olen tühi. Ka mina tahan leinata, ka minul on õigus leinata. Mind ei ole siin, olen vaid tühi kest, kes soovib, et teda lihtsalt kallistatakse, jagatakse soojust, hellust. Et minuga jagatakse midagi, mis oleks inimlik. Mina kaotasin ka oma tütre.

LUNA puhkeb nutma. GREGOR on segaduses, ta ei mõista, miks ta oli nii otsekohene ja kaotas

enesevalitsuse. Ta tunneb, et tema pea on raske ja keeruline on seista.

GREGOR: Kallis, anna andeks.

LUNA: Ole vait!

GREGOR: Kallis, ma olen purjus, anna andeks. Ma ei tahtnud sulle haiget teha. Ma olen nii väsinud.

LUNA: Jää vait, ma ütlesin sulle.

GREGOR: Ma palun sind, anna mulle palun andeks. Ma olen purjus. Olen katki, ei saa aru, mida räägin.

GREGOR soovib LUNAT puudutada.

LUNA: Ära puuduta mind.

LUNA tõrjub GREGORI eemale.

GREGOR: Ma palun sind, anna andeks.

LUNA: Ma ei tunne sind enam ära.

GREGOR: Kuidas sa aru ei saa, mina ei tunne ka end enam ära. Ma ei tunne sindki enam ära. Me mõlemad oleme muutunud.

LUNA: Sul on vaid õigustused ja süüdistused.

GREGOR: Kallis, ma ei saa aru, kuidas sa ei märka - sinu lein on vallutanud terve meie elu.

LUNA: Aga, see ongi valus.

GREGOR: Ma tean. Ma tean ju. Minu jaoks on see veel valusam, sest mina pean kandma ka sinu valu. Minu koorem on kurat, kahekordne.

LUNA: Sa oled võimatu. Sa suudad kõik asjad pöörata vaid iseenda perspektiivi.

GREGOR: Ma just, kurat, rääkisin sulle oma südamest ära koorma, mida olen võtnud kanda, mille eest olen sind hoidnud, ja sa suuda miskit sellist sellest kõigest välja lugeda. Tead, sa oled võimatu. Ma ei tunne sind enam ära.

LUNA ei vasta midagi.

GREGOR: Nüüd pead sa valima - kas minuga koos või mitte?

GREGOR võtab üleriided ja lahkub. LUNA tunneb esimest korda pärast lapsekaotust, et ta võib

jääda ilma ka GREGORIST. Ta võib jääda ilma kõigest, mis on teda pinnal hoidnud. LUNA variseb emotsionaalselt kokku. Vöötrajad ristuvad, aegruumid sulavad kokku. Teadmatus.

12. pilt

LUNA: See on nii veider, aga ma vajan leina. Ma vajan seda igatsust, mis lausa kisendab. See seob mind kokku, mind ei valda pidetus. Ma vist ei oska armastada. Ma ei oska armastada elavat. Vahetevahel ei saa ma üldse aru, kas see on reaalsus või mitte. Sa oled ja siis ei ole, kuid side jääb. Keha muutub, keha kaob, kuid see miski ju jääb. Ma tean, et isa on siis, Sol on igapäev minu käe kõrval, tema imepisikesed, läbipaistvad sõrmed on minu peos. Ma näen isegi, kuidas veresoon tuikab, justkui see oleks sinakaslilla lainetus. Kui nad on minu kõrval, kaks inimest, keda olen siiralt armastanud, siis mil moel on mul võimalik armastada elavat. Mul pole ju vaja teiste armastust. Mul on nende armastus. Gregor aitab mul neid armastada. Ta teeb kõik selleks, et mul oleks soe ja hubane kodu, jagab hellust... See kõik on füüsiline, mingisugune tavaline, igav koosolemine. Et neid armastada, ma pean elama ja Gregor aitabki mind. Mul pole midagi muud vaja. Kõik on ju hästi lihtne. Mina lihtsalt armastan teistmoodi. Ma ei saa sinna midagi teha. Kui Sol oleks ellu jäänud, sündinudki siia ilma hingama, siis ma tean, et isa oleks olnud tema kohal. Ta oleks olnud tema kaitseingel ja see oleks mind rahustanud. Nüüd valvavad nad mind koos, kuid mind pole vaja valvata, sest mina armastan neid. Siis ei saa midagi juhtuda. Minu elu mõte ongi neid armastada. Mis saaks veel ilusam ja puhtam olla? Mul pole mitte midagi muud vaja. Ma olen õnnelik.

13. pilt

Pood. GREGOR ootab poe ukse taha, kõhkleb, kas siseneda või mitte. Ta ei saa aru, miks ta üldse seal on, mis teda siia on toonud. GREGOR avab ukse, uksekella tilin. EVELIN on tagaruumis, kuid kuuleb uksekella tilinat, hüüab sealt vastuseks.

EVELIN: Vabandust! Kohe olen teiega.

EVELIN väljub tagaruumist, pühib käsi ega ei märka GREGORIT.

EVELIN: Me hakkame kohe tegelikult sulgema...

EVELIN tõstab pea, märkab teda.

EVELIN: Gregor! Tere!

GREGOR: Tere! Vabandust, ma tean, et kohe sulged ning sul on tööpäev läbi. Ma ei teadnud mida teha või kuhu minna ja siis tundus kuidagi ainuõige otsus siia tulla.

EVELIN: Ei ole midagi! Kas kõik on korras? Kas juhtus miskit?

GREGOR: Ei teagi.

EVELIN: Kui sa soovid millestki rääkida, siis me võime kuhugi minna.

GREGOR: Kas me siin ei või rääkida? Ma ei teagi, siin poes, nende taimede keskel tunnen kuidagi rahulikult end.

EVELIN: Ikka võime. Aga, nad võivad meid ju pealt kuulata?

GREGOR: Kes?

EVELIN: Taimed.

GREGOR (muiates): Õigus! Nad peavad siin oma salakoosolekut.

EVELIN: Kas soovid äkki teed või midagi? Tegelikult peale tee ja vee mul polegi siin muud pakkuda.

GREGOR: Ei, pole vaja. Mul on hästi. Aitäh!

EVELIN: Tead, meie poodi jõuavad pea uued Green Dream Originali tooted. Lisaks nad lubasid suurendada oma tootmist, et enam ei tekiks tarneraskuseid.

GREGOR: Või nii! No, väga tore.

Paus

EVELIN: Kas sa soovid rääkida eelmisest õhtust?

GREGOR: Jah! Ja, ei! Ma ei tea ise ka.

EVELIN: Ma arvan, et sa mõtled üle. Me olime purjus ja see suudlus oli meie vahel lihtsalt üks nali, selline halb nali. Me olime purjus.

GREGOR: Jah, me olime purjus.

EVELIN: Seega, ma arvan, et unustame selle lihtsalt ära ja lähme eluga edasi.

GREGOR: Jah! Tead, ma tunnen, et ma ei oska vist eluga edasi minna. Seda, et ma ei suuda unustada, tõmmata joont alla, ja siis oleks äkitselt kõik.

EVELIN: Kas sa oled mõelnud, et äkki sa ei julge?

GREGOR: Kindlasti. Ma pole end kunagi pidanud adrenaliiniotsijaks või “võtan elust viimast” meheks. Olen täiesti tavaline inimene. Minu suurim julgustükk on olnud Luna kõnetamine vöötrajal. Märkasin teda mitu aastat tagasi ühel hommikul. Ta oli minu jaoks kõige kauneim naine,

keda eal olin näinud. Hetkeks ei näinud peale tema enam kedagi. Ümbrus haihtus, see oli eriskummaline kogemus. Sellise tundega möödusin temast veel mitu korda kuniks ühel hommikul võtsin vastu otsuse, et kas nüüd või mitte kunagi eal. Ma pöörasin ümber ja kõnetasin teda, vabandades ette ja taha, kuid see oli minu jaoks saatuslik vöötraja ületus.

EVELIN: Sa armastad teda väga.

GREGOR: Jah! Vahete-vahel mõtlen, et äkki armastan ma hoopis seda esimest hetke seal vöötrajal, seda silmipimestavat hetke. Sooviks justkui uuesti ja uuesti seda kogeda. Pärast Soli surma on see aina süvenenud. Ju, ma tahan uuesti alustada, aga vist ei julge.

EVELIN: Oled sa sellest Lunaga rääkinud? Ma arvan, et sellisel moel enda avamine on ilus ja siiras.

GREGOR: Olen, mitmeid kordi olen, aga tal on vaid bonsai, fotod ja lein. Mul ei ole nende vahel kohta. Mulle tundub, et ma olen hoopis see liim, mis seob nad kõik kokku. Ma aitan tal leinata, ilma et minul seda lubataks teha. Ma olen liiga püüdlik. Võib-olla ta põgeneb hoopis selle eest?

EVELIN: Äkki sa oled liiga karm, enda ja tema suhtes.

GREGOR: Ma ei tea, ju vist olen.

EVELIN: Ma mõtlen, et sa oled inimene, kes suudab andestada. Kui teine pool pole veel valmis, see ei tähenda, et sina ei peaks olema selleks suuteline.

GREGOR: Kas taimede tõttu oskad sa kuulata ja inimestele toeks olla?

EVELIN: Ma kasvasin üles lastekodus taimede keskel. Eks nad pakkusidki mulle tuge ja perekonda sellel keerulisel perioodil.

GREGOR: Seda on valus kuulda.

EVELIN: Pole midagi, sellest on juba tükk aega möödas.

GREGOR: Naljakas.

EVELIN: Mis asi?

GREGOR: See, et meil, inimestel on võime rääkida, end kuuldavaks teha, kaasa mõelda ja teineteist toetada, kuid taimede keskel tunned hoopis hoitust. Tummad elusorganismid pakuvad tuge.

EVELIN: Jah, elu on imelik.

Paus

GREGOR: Aitäh! Ma tulen järgmine nädal läbi, võib-olla on siis juba teil uus partii neid väetisi kohal.

EVELIN: Võib-olla. Ma tegelikult ei tea, sest see on minu viimane nädal siin. Reedel lõpetan töö.

GREGOR: Miks siis?

EVELIN: Vajan muutust. Keskkonnavahetust. Raputust.

GREGOR: Ma arvan, et taimed jäävad teid igatsema.

EVELIN: Küll nende eest siin hoolitsetakse, selles ma ei kahtle.

GREGOR: Ju, vist!

PAUS

GREGOR: Soovin edu. Ja, aitäh kuulamast.

GREGOR vaatab korra enda ümber olevaid taimi.

GREGOR: Teile ka.

GREGOR lahkub poest, seekord uksekell ei tilise enam.

14. pilt

Avatud köök-elutuba. GREGOR astub tuppa, asetab vaikselt riidest koti põrandale. LUNA istub diivanil.

GREGOR: Kallis!?

LUNA ei reageeri.

GREGOR: Kallis, kas sa süüa soovid? Võin meile miskit salati laadset valmistada või tellin hoopis midagi?

LUNA: Mul ei ole kõht tühi.

GREGOR: Äkki lähme välja sööma? Kõnnime restorani, näiteks ringiga, ajame sul jalutuskäiguga kõhu tühjaks.

LUNA: Ma ütlesin, mul ei ole kõht tühi.

GREGOR: Anna mulle andeks.

Paus

GREGOR: Ma mõtlesin, et mis sa arvad, kui paneks täna selle foto magamistuppa, mida oled soovinud sinna riputada. Ma arvan, et see sobiks sinna suurepäraselt. Ongi, kuidagi liiga valge ja tühi see sein.

LUNA: Oled sa kindel.

GREGOR: Jah. Ma ju armastan sind.

LÕPP